

EUROPAPARLAMENTET

2009–2014

Plenarhandling

A7-0062/2011

18.3.2011

BETÄNKANDE

om tillämpningen av förordning (EG) nr 2004/2003 om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå (2010/2201(INI))

Utskottet för konstitutionella frågor

Föredragande: Marietta Giannakou

PR_INI

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	10
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET	14

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om tillämpningen av förordning (EG) nr 2004/2003 om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå (2010/2201(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 10.4 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 224 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av artikel 12.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2004/2003 av den 4 november 2003 om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå¹, nedan kallad finansieringsförordningen (politiska partier och deras stiftelser enligt definitionerna i artikel 2.3 och 2.4), särskilt artikel 12,
- med beaktande av sin resolution av den 23 mars 2006 om europeiska politiska partier²,
- med beaktande av rapporten från Europaparlamentets generalsekreterare till presidiet av den 18 oktober 2010 om finansiering av partier på europeisk nivå, som ingavs i enlighet med artikel 15 i presidiets beslut av den 29 mars 2004³ om tillämpning av finansieringsförordningen,
- med beaktande av presidiets meddelande av den 10 januari 2011, som är en reviderad version av presidiets beslut av den 13 december 2010,
- med beaktande av artiklarna 210.6 och 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för konstitutionella frågor (A7-0062/2011), och av följande skäl:
 - A. Enligt artikel 10.4 i fördraget om Europeiska unionen ska de politiska partierna på europeisk nivå ”bidra till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja”, samtidigt som Europaparlamentet och rådet i enlighet med artikel 224 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska fastställa regler för dessa politiska partier och deras politiska stiftelser, särskilt bestämmelser om deras finansiering.
 - B. I Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna framhålls tydligt att politiska partier på europeisk nivå ska bidra till att unionsmedborgarnas vilja kommer till uttryck.

¹ EUT L 297, 15.11.2003, s. 1, ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1524/2007 av den 18 december 2007 (EUT L 343, 27.12.2007, s. 5).

² EUT C 292 E, 1.12.2006, s. 127.

³ Ändrat genom presidiets beslut av den 1 februari 2006 och den 18 februari 2008.

- C. Europeiska unionen måste fungera på grundval av principen om ”representativ demokrati”, i enlighet med artikel 10.1 i fördraget om Europeiska unionen.
- D. Grunden för europeiska politiska partier lades i Maastricht- och Nicefördragen, där möjligheten till finansiering infördes och partierna på så vis blev självständiga i sin verksamhet gentemot de parlamentariska grupperna.
- E. På uppmaning av Europaparlamentet¹ lade kommissionen 2007 fram ett förslag om finansiering av politiska stiftelser på europeisk nivå (europeiska politiska stiftelser), vilket antogs i december 2007, i syfte att stödja de europeiska politiska partierna i debatten om offentliga politiska frågor och europeisk integration.
- E. Ändringsförordningen från 2007² syftar till att underlätta de europeiska politiska partiernas integrationsprocess genom att ge de politiska partierna i unionen möjlighet att på ett mer effektivt sätt strukturera och organisera sitt arbete.
- G. Ändringsförordningen från 2007³ stärkte väsentligt de europeiska politiska partiernas roll i valen till Europaparlamentet genom att föreskriva att deras utgifter skulle kunna inbegripa finansiering av valkampanjer. Denna valmöjlighet begränsades emellertid genom villkoret att de anslagna medlen i fråga inte bör användas till direkt eller indirekt finansiering av nationella politiska partier eller kandidater.
- H. Alla europeiska politiska partier som får ekonomiskt stöd har undertecknat en uppförandekod som presidiet betraktar som bindande för alla parter och som fastställer regler som ska följas under valkampanjer.
- I. De europeiska politiska partiernas stärkta roll hänger med nödvändighet samman med deras deltagande i val till Europaparlamentet.
- J. Enligt ändringsförordningen från 2007 bör de europeiska politiska partierna få ett mer formellt erkännande.
- K. Ett mål med ändringsförordningen från 2007 är att åstadkomma välorganiserade och effektiva politiska partier på europeisk och nationell nivå genom en välavvägd institutionalisering.
- L. Ändringsförordningen från 2007 eftersträvar organisatorisk samordning av de politiska partierna och deras stiftelser på europeisk nivå, samtidigt som de olika uppgifter som utförs av de politiska partierna respektive de politiska stiftelserna erkänns.
- M. Denna organisatoriska samordning kan uppnås enbart genom att det inrättas en gemensam politisk, rättslig och skattemässig status för de europeiska politiska

¹ Europaparlamentets resolution av den 23 mars 2006 om europeiska politiska partier, punkt 14 (EUT C 292 E, 1.12.2006, s. 127).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1524/2007 av den 18 december 2007, EUT L 343, 27.12.2007, s. 5.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1524/2007 av den 18 december 2007, EUT L 343, 27.12.2007, s. 5.

partierna, vilket dock inte får medföra någon standardisering av de europeiska politiska partiernas och deras stiftelsers uppbyggnad. Denna omfattas av de europeiska politiska partiernas och deras stiftelsers exklusiva behörighet.

- N. Kraven på antagandet av en på EU-lagstiftningen grundad rättslig stadga för de europeiska politiska partierna och deras politiska stiftelser är ett tydligt och viktigt steg i riktning mot att stärka demokratin i unionen.
- O. Organisatorisk och funktionell samordning samt en bättre finansieringsprocess kan åstadkommas enbart genom att man på grundval av EU-lagstiftningen inför en enhetlig och gemensam EU-stadga för samtliga europeiska politiska partier och deras politiska stiftelser.
- P. I förordningen om politiska partier på europeisk nivå görs ingen åtskillnad mellan erkännandet och finansieringen av politiska partier.
- Q. Presidiet rekommenderar i sitt meddelande av den 10 januari 2011 en skärpning av kriterierna för finansiering av europeiska politiska partier. Detta innebär en begränsning av partikonkurrensen på europeisk nivå, så länge kriterierna för det rättsliga erkännandet och finansieringen av politiska partier är identiska.
- R. Ändringsförordningen från 2007 ger en tydlig rättslig och finansiell grund för samordning av politiska partier på EU-nivå i syfte att öka medvetenheten om EU och på ett effektivt sätt ge uttryck för EU-medborgarnas vilja.
- S. De europeiska politiska partiernas finansiering omfattas av bestämmelserna i avdelning VI, ”Bidrag”, i budgetförordningen¹ och dess genomförandebestämmelser².
- T. I egenskap av det organ som ansvarar för genomförandet av finansieringsförordningen inom parlamentet fattade presidiet 2006 ett beslut om ett antal viktiga förbättringar av genomförandebestämmelserna, såsom att höja gränsen för förfinansiering från 50 procent till 80 procent för att förenkla förfarandet och ge bidragsmottagarna bättre solvens samt att lätta på reglerna om hur bidragsmottagare får göra överföringar mellan budgetkapitlen, så att de kan anpassa sin budget efter skiftande politiska omständigheter.
- U. Erfarenheten av finansiering av europeiska politiska partier och deras europeiska politiska stiftelser har visat att dessa behöver mer flexibilitet och jämförbara villkor när det gäller dels att överföra medel till nästkommande budgetår, dels att bygga upp reserver ur de egna resurserna utöver den föreskrivna miniminivån för hur mycket av utgifterna som ska täckas av egna medel.
- V. I genomsnitt nästan hälften av de europeiska politiska partiernas respektive budgetar går till central administration (personal, hyror etc.) och en fjärdedel till (stadgeenliga

¹ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002, EGT L 248, 16.9.2002, s. 1.

² Kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002 av den 23 december 2002, EGT L 357, 31.12.2002, s. 1.

och icke-stadageenliga) sammanträden med olika partiorgan. Resterande del går till valkampanjer och stöd till samarbetsorganisationer.

- W. De europeiska politiska stiftelserna har en annan utgiftsfördelning. I genomsnitt går 40 procent av deras budget till central administration och sammanträden samt ytterligare 40 procent till externa tjänster, t.ex. undersökningar, forskning, publikationer och seminarier.
- X. Huvudkällan för de europeiska politiska partiernas egna resurser är medlemsavgifter från medlemspartierna. Mindre än 5 procent av deras totala intäkter utgörs av enskilda personers medlemsavgifter och donationer.
- Y. EU-stödet utgör en större del av de totala intäkterna för europeiska politiska partier än för europeiska politiska stiftelser.
- Z. Donationer utgör ännu inte någon väsentlig del av finansieringen. Under 2009 var det endast tre partier och två stiftelser som regelbundet mottog donationer.
- AA. Det finns en risk för motsättningar mellan å ena sidan syftet att förenkla och påskynda finansieringen, så att den blir effektivare, och å andra sidan syftet att minimera den finansiella risken för unionens budget.
- BB. Under den period som detta betänkande avser, 2008–2011, har man inte behövt utfärda några påföljder mot något av de partier eller någon av de stiftelser som mottagit stöd.
- CC. För att vara berättigade till stöd måste de europeiska politiska partierna och stiftelserna ha status som juridiska personer i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där de har sitt säte. De saknar en gemensam juridisk status.
- DD. Stödet till europeiska politiska partier och stiftelser utgör ”bidrag” i den mening som avses i avdelning VI i budgetförordningen och i dess genomförandebestämmelser, men detta stöd kan på grund av sin särart inte jämföras med något av de bidrag som beviljas och administreras av kommissionen. Detta återspeglas av det stora antalet undantagsbestämmelser i finansieringsförordningen, och denna lösning är inte tillfredsställande.

Det nya politiska klimatet

1. Europaparlamentet konstaterar att de politiska partierna – och de politiska stiftelser som är knutna till dessa – är mycket viktiga instrument i en parlamentarisk demokrati, där de utkräver ansvar av parlamentsledamöterna, hjälper till att forma medborgarnas politiska vilja, utarbetar politiska program, utbildar och väljer ut kandidater, upprätthåller dialogen med medborgarna och ger medborgarna möjlighet att uttrycka sina åsikter.
2. Europaparlamentet betonar att Lissabonfördraget ger de politiska partierna och deras stiftelser möjligheten att genom denna roll skapa ett europeiskt samfund, ett politiskt

rum på EU-nivå och en europeisk demokrati, där det europeiska medborgarinitiativet utgör en central del.

3. Europaparlamentet konstaterar att de europeiska politiska partierna i sin nuvarande ställning inte har möjlighet att fullt ut spela denna roll, eftersom de bara är paraplyorganisationer för de nationella partierna och inte står i direktkontakt med väljarna i medlemsstaterna.
4. Europaparlamentet konstaterar emellertid med tillfredsställelse att de europeiska politiska partierna och politiska stiftelserna icke desto mindre har blivit oumbärliga aktörer i EU:s politiska liv, särskilt genom att de ger form och röst åt de olika politiska grupperingarnas respektive ståndpunkter.
5. Europaparlamentet betonar behovet av att alla europeiska politiska partier måste följa de strängaste normerna för intern partidemokrati (när det gäller demokratiska val av partiorgan och demokratiska beslutsprocesser, bland annat i fråga om urval av kandidater).
6. Europaparlamentet anser att ett europeiskt politiskt parti som uppfyller kriterierna för att betraktas som ett sådant på EU-nivå kan erhålla finansiering enbart om det är företrätt i Europaparlamentet av minst en av sina medlemmar.
7. Europaparlamentet påpekar att politiska partier har rättigheter, skyldigheter och ansvar och därför bör följa samordnade allmänna organisationsmönster. Det enda sättet att åstadkomma denna organisatoriska samordning är att införa en gemensam juridisk och skattemässig status för de europeiska politiska partierna och deras politiska stiftelser på grundval av EU-lagstiftningen.
8. Europaparlamentet är övertygat om att man genom att ge de europeiska politiska partierna äkta rättslig status och göra dem till juridiska personer, med direkt stöd i EU-lagstiftningen, gör det möjligt för dessa partier och deras politiska stiftelser att handla som företrädare för den europeiska allmänhetens intressen.
9. Europaparlamentet anser att de europeiska politiska partierna bör samverka och konkurrera i frågor som rör gemensamma europeiska utmaningar liksom Europeiska unionen och dess utveckling på tre nivåer: på regional, nationell och europeisk nivå. Det är av största vikt att de europeiska politiska partierna är effektiva och produktiva på både EU-nivå och nationell nivå samt utöver dessa nivåer.
10. Europaparlamentet framhåller de viktiga utmaningar i fråga om organisationernas kapacitet som de europeiska politiska partierna kommer att behöva möta i ljuset av de reformer av det europeiska valsystemet som kan komma att genomföras (inrättandet av ytterligare en valkrets, upprättandet av gränsöverskridande listor).
11. Europaparlamentet konstaterar att detta i princip ligger i linje med idén om att europeiska politiska partier ska kunna delta i kampanjer inför folkomröstningar som är direkt knutna till frågor som rör EU.

12. Europaparlamentet beslutar därför att begära att kommissionen ska lägga fram ett förslag till stadga för europeiska politiska partier i enlighet med artikel 225 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
13. Europaparlamentet anser att det viktigaste i ett kortare perspektiv är att förbättra regelverket för de europeiska politiska partierna och stiftelserna och att som första åtgärd anta den europeiska stadgan.

Ytterligare reformförslag

14. Europaparlamentet anser att ledamöter av regionala parlament eller församlingar bör beaktas i samband med villkoren för finansiering endast om det berörda parlamentet eller den berörda församlingen har lagstiftningsbefogenheter.
15. Europaparlamentet påpekar att förfarandena för att bevilja stöd till och göra avräkning för de europeiska politiska partierna och stiftelserna är byråkratiska och tungrodda. Detta beror till stor del på att stödet betraktas som "bidrag" enligt budgetförordningen, vilket lämpar sig för finansiering av projekt och föreningar men inte för partier.
16. Europaparlamentet anser därför att kommissionen bör föreslå att en ny avdelning införs i budgetförordningen, endast avsedd och skräddarsydd för finansieringen av europeiska partier och stiftelser. När det gäller finansieringsförordningens genomförande bör man i den förordningen hänvisa till bestämmelserna i denna nya avdelning.
17. Europaparlamentet betonar att självfinansiering av partier och stiftelser är ett tecken på livskraft. Detta bör främjas genom att den nuvarande donationsgränsen höjs från 12 000 euro per år till 25 000 euro per år och donator, men att donatorernas identitet i gengäld ska anges när donationen mottas, i enlighet med den gällande lagstiftningen och av öppenhetsskäl.
18. Europaparlamentet anser att det är olämpligt att villkora finansieringen av politiska partier med utarbetandet av "årliga arbetsprogram". Dessutom konstaterar parlamentet att det inte finns något sådant villkor i någon av EU:s medlemsstater.
19. Europaparlamentet understryker att finansieringen måste ske i tid om den ska fylla sitt syfte och anser därför att man bör göra ett undantag från genomförandebestämmelserna till budgetförordningen, så att hela stödet, och inte bara 80 procent, kan bli tillgängligt i början av budgetåret. Med hänsyn till de positiva tidigare erfarenheterna är risken för parlamentet försumbar.
20. Europaparlamentet påminner om att bidrag för administrationskostnader enligt budgetförordningen inte får "finansiera det mottagande organets totala administrativa utgifter" och konstaterar att denna bestämmelse är särskilt svår att följa för stiftelser och leder till undvikande bokföringsmetoder (till exempel "bidrag in natura"). Parlamentet framhåller att nästan inget av bidragssystemen i medlemsstaterna innehåller krav på någon viss andel av självfinansiering, eftersom detta kan missgynna mindre eller nybildade partier.

21. Europaparlamentet påpekar att de oberoende resurser som de europeiska politiska partierna måste uppvisa skulle kunna minskas till 10 procent av deras sammanlagda budget i syfte att ytterligare främja deras utveckling. Samtidigt anser parlamentet att deras egna resurser i form av fysiska tillgångar inte bör överskrida 7,5 procent av deras sammanlagda budget.
22. När det gäller europeiska politiska stiftelser konstaterar Europaparlamentet att översynen av det rättsliga instrumentet bör ses som ett tillfälle att avskaffa kravet på att dessa ska kunna uppvisa egna resurser.
23. Europaparlamentet påpekar att begränsningen av europeiska politiska stiftelsers användning av sina resurser inom EU bör upphävas i samband med denna översyn. På detta sätt skulle dessa stiftelser kunna fylla en funktion såväl inom som utanför EU.
24. Europaparlamentet betonar dock att om man lättade på stödsystemet skulle detta behöva en motvikt i form av påföljder föreskrivna i finansieringsförordningen, något som för närvarande saknas. Dessa påföljder skulle kunna bestå av böter vid överträdelse av reglerna om exempelvis öppenhet när det gäller donationer. Parlamentet betonar att samma villkor måste fastställas för både europeiska politiska partier och deras europeiska politiska stiftelser när det gäller att bygga upp reserver från överskott av egna medel och överförda anslag.
25. Europaparlamentet betonar att de europeiska politiska partierna sedan 2008 har rätt att använda bidragsbelopp till ”finansieringen av kampanjer som förs [...] i samband med val till Europaparlamentet” (artikel 8 tredje stycket i finansieringsförordningen). Vidare betonar parlamentet dock att det är förbjudet att använda dessa belopp till att finansiera kampanjer inför ”folkomröstningar”. För att de europeiska politiska partierna ska kunna spela en politisk roll på EU-nivå anser parlamentet emellertid att de bör få rätt att delta i sådana kampanjer så länge ämnet för folkomröstningen har direkt anknytning till frågor som rör EU.
26. Europaparlamentet uppmanar de europeiska politiska partierna att påbörja en process för att behandla villkoren för direkt enskilt medlemskap och lämpliga arrangemang för enskildas direkta eller indirekta deltagande i partiernas interna verksamhet och beslutsfattande.
27. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

I. Rättslig bakgrund

Utvecklingen av europeiska politiska partier är avgörande för att allmänheten ska intressera sig för EU-frågor. Om man ser längre än till kärnan i de vanliga frågorna ”Vem styr och hur?” kommer man till frågan ”Vem styrs?”. Bakom diskussionen om europeiska partibestämmelser ligger en djupare fråga om hur man tillsammans ska bilda ett gränsöverskridande offentligt rum bestående av fria och jämlika medborgare och vad grundandet av en gemensam grund i form av ett ”medborgaravtal” (eng. *civic contract*) bland olika befolkningar skulle kunna innebära för integrationen i framtiden. Det är ingen enkel uppgift att utforma ett reformpaket för europeiska politiska partier i syfte att mobilisera enskilda och organiserade medborgares demokratiska kraft, inte minst på grund av komplexiteten i EU:s system. Men detta kan vändas till något positivt om man klargör vad de europeiska politiska partiernas ”konstitutiva uppdrag” består i och hur man genom en väl underbyggd och principfast dialog om deras politiska utveckling kan underlätta för ett mångfaldigt *demos*, vars medlemmar kan rikta sina demokratiska önskemål till och genom de centrala institutionerna. Unionen bör inte vara avskild från de identiteter som den består av, och bildandet av ett europeiskt *demos* syftar därför på ett offentligt rum för samtal, där politiskt samhöriga medborgare fritt kan utveckla gemensamma demokratiska utgångspunkter för sin strävan mot valda politiska mål. Att stärka de europeiska politiska partierna är ett sätt att göra styrningen av EU öppnare för medverkan och i slutändan stärka demokratin.

I förordning (EG) nr 2004/2003, som antogs 2003, fastställs ramar för öppen finansiering av politiska partier på europeisk nivå. Den återspeglar artikel 10.4 i EU-fördraget, enligt vilken partierna ska ”bidra till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja”, och artikel 224 i EUF-fördraget, som stadgar att regler om partiernas finansiering ska antas genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Enligt finansieringsförordningen, ändrad genom förordning (EG) nr 1524/2007, omfattas dessutom politiska stiftelser av samma bidragsförfarande, eftersom det är deras respektive roll som avses.

Det huvudsakliga villkoret för finansiering är klassificeringen som politiskt parti eller politisk stiftelse på europeisk nivå i enlighet med artiklarna 2.3 och 3 i finansieringsförordningen. Ett politiskt parti på europeisk nivå kan varje år ansöka om finansiering hos Europaparlamentet. I finansieringsförordningen definieras ”politiskt parti” som en sammanslutning av medborgare vilken eftersträvar politiska mål och som antingen erkänts av eller etablerats i enlighet med rättsordningen i åtminstone en medlemsstat. För att klassificeras som ”politiskt parti på europeisk nivå” måste ett parti

- vara en juridisk person i den medlemsstat där det har sitt säte,
- företrädas av ledamöter av Europaparlamentet (eller de nationella eller regionala parlamenten eller regionala församlingarna) i minst en fjärdedel av medlemsstaterna, eller i minst en fjärdedel av medlemsstaterna ha erhållit minst tre procent av rösterna i var och en av dessa medlemsstater i det senaste valet till Europaparlamentet,

- respektera, i synnerhet i sitt program och i sin verksamhet, de principer på vilka Europeiska unionen grundar sig, nämligen principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen,
- ha deltagit i, eller uttryckt sin avsikt att delta i, val till Europaparlamentet.

Europaparlamentet ser till att de politiska partierna på europeisk nivå fortsätter att uppfylla dessa villkor. Om något av dessa villkor inte längre är uppfyllt ska det berörda partiet inte längre betraktas som ”politiskt parti på europeisk nivå” och följaktligen uteslutas från finansiering i enlighet med denna förordning.

Politiska stiftelser knutna till ett politiskt parti på europeisk nivå kan också ansöka om finansiering genom detta parti. I finansieringsförordningen definieras ”politisk stiftelse på europeisk nivå” som en enhet (eller ett nätverk av enheter) som är en juridisk person i medlemsstaten och är knuten till ett politiskt parti på europeisk nivå. Politiska stiftelser på europeisk nivå har i uppgift att observera, analysera, kommunicera och bidra till debatten, särskilt med avseende på val till Europaparlamentet. För stiftelser gäller samma finansieringsregler som för partier. Ansökan om finansiering måste åtföljas av handlingar som styrker att det är fråga om ett politiskt parti på europeisk nivå. Det måste också läggas fram bevis på partiets politiska program och stadgar som i synnerhet anger de organ som ansvarar för politisk ledning och ekonomisk förvaltning samt de fysiska personer som i var och en av de berörda medlemsstaterna har befogenhet att agera som rättsliga företrädare. Alla efterföljande ändringar av de nämnda handlingarna måste anmälas till Europaparlamentet inom två månader. Vid utebliven anmälan dras finansieringen in. Europaparlamentet ska fatta beslut inom tre månader efter mottagen ansökan om finansiering.

II. Reformbehov och reformförslag

Det är av yttersta vikt att de europeiska politiska partier som främjar demokrati i unionen beviljas en gemensam och enhetlig rättslig status. Antagandet av en europeisk stadga som grundar sig på EU-lagstiftningen framstår som viktigare än någonsin för att partierna ska kunna uppnå sina respektive mål. De europeiska politiska partierna bör vara juridiska personer, så att man kan överbrygga den stora klyfta som finns mellan de skatteregler som tillämpas på europeiska politiska partier och dem som tillämpas på EU-institutionerna. De ändringar som föreslås i den rapport som Europaparlamentets generalsekreterare lade fram under 2010 och i presidiets beslut av den 13 december 2010 bygger på en grundlig analys av den rådande situationen och ger sammantaget positiv respons på de europeiska politiska partiernas frågor, funderingar och kommentarer. I förslaget till betänkande är förslagen inriktade på att de europeiska politiska partierna ska vara enhetligt organiserade. Denna organisatoriska samordning kan åstadkommas endast genom att de europeiska politiska partierna får en gemensam politisk, rättslig och skattemässig status.

Föredraganden ställer sig mycket positiv till inrättandet av en specifik och enhetlig europeisk rättslig form för europeiska politiska partier, i synnerhet för den organisatoriska och skattemässiga samordningens skull.

Med hänsyn till kriterierna för erkännande föreslår föredraganden att endast nationella eller regionala partier bör ha rätt att bilda ett europeiskt parti. Vid bildandet av europeiska partier ska stadgarna för europeiska partier tillämpas lika för alla politiska företrädare som är valda

på europeisk, nationell och regional nivå, så länge de regionala företrädarna hör till regionala parlament. Man bör därför behålla möjligheten att bevilja finansiering till regionalt valda företrädare för ändamålet att bilda partier, men endast när det rör sig om regioner med lagstiftningsbefogenheter. Dessutom bör varje europeiskt politiskt parti företrädas av minst en ledamot av Europaparlamentet. För att få finansiering från Europaparlamentet måste ett europeiskt politiskt parti företrädas av minst en ledamot av Europaparlamentet. Dessutom bör man beakta kriteriet att det ska råda fullständig intern demokrati inom partiet sett till sammansättningen och bildandet av såväl nationella och regionala som europeiska politiska partier. Detta skulle innebära att ett parti som inte uppfyller villkoret om intern demokrati inte uppfyller villkoret om att företrädas av ledamöter i minst sju medlemsstater i enlighet med artikel 3.1 i finansieringsförordningen.

Andelen oberoende resurser som europeiska politiska partier ska uppvisa skulle kunna minska till 10 procent i syfte att främja fortsatt utveckling. Dessutom bör kravet på att uppvisa de ”omstridda” fysiska resurserna begränsas till 7,5 procent. När det gäller politiska stiftelser anser föredraganden att översynen av det rättsliga instrumentet borde ge tillfälle att avskaffa kravet på att uppvisa egna resurser. Det bör antas enhetliga kriterier för användningen av finansieringen i överenskommelse med de europeiska politiska partierna och deras stiftelser. Det finns inga problem och inga motsättningar mellan partierna när det gäller stiftelsernas möjlighet att bygga upp reserver och göra budgetöverföringar. När det gäller donationer skulle det vara rimligt att höja donationsgränsen från 12 000 euro till 25 000 euro.

I betänkandet framförs att europeiska politiska partier bör kunna delta i folkomröstningar, men bara om det gäller frågor med tydlig anknytning till EU. Detta framkom i betänkandet och också vid utfrågningen av de europeiska politiska grupperna innan förslaget till betänkande utarbetades. Genom att partierna blir juridiska personer och en gemensam EU-stadga införs för europeiska politiska partier förbättras förutsättningarna för att anta en gränsöverskridande lista över ledamöter av Europaparlamentet, vilket föreslås i Andrew Duffs betänkande. Det är fortfarande svårt att skapa ett gränsöverskridande partisystem, men förhållandena har förändrats till det bättre. Det första steget bör vara att göra partierna till juridiska personer och inrätta en EU-stadga för de europeiska politiska partierna, och därefter bör man anta en gränsöverskridande lista över valbara kandidater till Europaparlamentet.

Föredraganden förespråkar maximal öppenhet i finansieringsförfarandet. Det är mycket viktigt med ett öppet finansieringsförfarande för att stödja demokratiska värderingar och främja god styrning. Som Transparency International konstaterar har öppenheten faktiskt ökat efter den ändringen av förordning (EG) nr 2004/2003 som gjordes 2007, och ekonomiska rapporter för alla partier och stiftelser är lätta att hitta eftersom de är centralt placerade på Europaparlamentets webbplats i enlighet med artikel 9a i ändringsförordningen. Stödet till europeiska politiska partier bör godkännas genom ett tilldelningsbeslut i ett rationaliserat förfarande. Europeiska politiska stiftelser bör få rätt att bygga upp reserver och göra budgetöverföringar. I likhet med de europeiska politiska partierna är även de europeiska politiska stiftelserna välkomna att använda Europaparlamentets tekniska utrustning mot betalning. För att garantera öppenheten bör det vara möjligt att i efterhand kontrollera finansieringen.

Det finns en stark tilltro till, och ett starkt stöd för, att de europeiska politiska partierna har rättmätiga skäl att begära att deras status ska anpassas till EU-institutionernas status. Parlamentets presidium uppmanas därför att undersöka frågan vidare.

III. Slutkommentar

Att skapa en säker och öppen miljö för de europeiska politiska partiernas funktionssätt och finansiering är en djupt demokratisk process. Vi behöver ett rum, ett europeiskt rum, för verksamma politiska partier som sätter medborgarna i centrum för unionen och hjälper dem i vardagen. Antagandet av särskilda regler möjliggör detta tvåfaldiga mål: För det första ger det aktuell, snabb och offentlig information genom bildandet av europeiska politiska partier och deras gemensamma europeiska status. Medborgarna är medvetna om att deltagandet i ett europeiskt politiskt parti omfattas av EU-lagstiftningen och att politiska partier har rättigheter och skyldigheter. För det andra banar EU-stadgan för europeiska politiska partier väg för skapandet av ett gränsöverskridande partisystem. Detta är det första och likaså outhärliga steget i riktning mot mer delaktighet, mer demokrati och slutligen mer Europa.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	15.3.2011
Slutomröstning: resultat	+: 19 -: 2 0: 1
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Andrew Henry William Brons, Carlo Casini, Andrew Duff, Ashley Fox, Matthias Groote, Roberto Gualtieri, Enrique Guerrero Salom, Zita Gurmai, Gerald Häfner, Stanimir Ilchev, Constance Le Grip, David Martin, Morten Messerschmidt, Paulo Rangel, Potito Salatto, Algirdas Saudargas, György Schöpflin, Søren Bo Søndergaard, Indrek Tarand, Rafał Trzaskowski, Luis Yáñez-Barnuevo García
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Elmar Brok, Marietta Giannakou, Íñigo Méndez de Vigo, Helmut Scholz, Rainer Wieland